

Höjda studiemedel och höjt fribelopp

Regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2010 en studiemedelsreform i två steg som innebär att studiemedlen och det så kallade fribeloppet höjs. Förslaget innebär i praktiken att en studerande med fullt studiemedel nästa år får 350 kronor mer i månaden. Även expeditions- och påminnelseavgifterna vid återbetalning av studiemedel höjs.

Många studerande har svårt att få ekonomin att gå ihop. I november 2007 tillsatte regeringen en utredning, den studiesociala kommittén, med uppgift att bland annat analysera det svenska studiestödet. I sitt betänkande, som presenterades i mars i år, pekade kommittén på att endast var femte studerande upplever att studiemedlen helt täcker levnadskostnaderna under studietiden. Nästan hälften bedömer att studiemedlen inte alls är tillräckliga för att täcka deras omkostnader. Kommittén konstaterade också att studiemedlen under flera år hade halkat efter prisutvecklingen för de studerande. En höjning av studiemedlen är därför angelägen.

Studiemedlens totalbelopp är avgörande för att den studerande ska kunna täcka sina levnads- och studiekostnader. Regeringen föreslår därför att studiemedlen höjs fr.o.m. den 1 januari 2010 med 431 kronor per månad. Enligt förslaget ökar lånedelen med 391 kronor per månad, medan studiebidraget justeras upp med 40 kronor. Även det högre studiebidraget justeras upp med 75 kronor per månad.

Studiemedlens nivå är dock kopplad till prisbasbeloppet, precis som många andra stödssystem. När priserna har gått upp i samhället under senare år har studiemedlen ökat automatiskt. Till följd av de i dagsläget svaga prisförändringarna sänks prisbasbeloppet för ovanlighetens skull nästa år. Utan åtgärder från regeringens sida skulle det ha inneburit en sänkning av studiemedelnivån. Regeringens förslag om höjda studielån och justering av studiebidraget innebär att en studerande som har fullt studiemedel nästa år får 350 kronor mer i plånboken varje månad.

Regeringen föreslår vidare att fribeloppet höjs fr.o.m. den 1 januari 2011 med cirka 30 000 kronor per kalenderår. Det innebär att dagens fribeloppsnivå beräknas höjas från 107 000 kronor till cirka 136 400 kronor per kalenderår.

Höjningen av fribeloppet är angelägen av flera skäl. Det är en viktig princip att det ska löna sig att arbeta också för studerande. Höjningen kommer att ha särskilt stor betydelse för de studerande som inte har föräldrar eller andra närstående som kan hjälpa till med försörjningen under sommarmånaderna. Höjningen av fribeloppet har därmed också en tydlig rättviseprofil.

I praktiken betyder det höjda fribeloppet att en studerande skulle kunna tjäna cirka 23 500 kronor per månad under två sommarmånader och dessutom jobba en del helger med en lön på upp till 8 900 kronor per månad utan att det minskar studiemedlen. Det innebär att de allra flesta studerande med normala extrainkomster täcks in av den föreslagna förändringen.

Höjda expeditions- och påminnelseavgifter inom studiestödssystemet

Även expeditions- och påminnelseavgifterna höjs. Expeditions- och påminnelseavgifterna har varit oförändrade sedan 1990-talet. En höjning innebär att de hamnar i nivå med motsvarande avgifter i samhället. Höjda expeditions- och påminnelseavgifter bidrar till att finansiera satsningen på högre studiemedel. Förbättrade ekonomiska förhållanden för dagens studerande finansieras därigenom av dem som har jobb och en tryggare ekonomisk situation. Det är rimligt och rättvist.

Regeringen anser att expeditions- och påminnelseavgifterna inom studiestödssystemet bör höjas fr.o.m. den 1 januari 2010. Expeditionsavgifterna bör höjas från 100 kronor till 120 kronor per år och påminnelseavgiften från 120 kronor till 200 kronor. Avgiftshöjningen berör endast dem som börjat betala tillbaka sina studielån. De som studerar berörs inte. En höjning av expeditions- och påminnelseavgifterna innebär att Centrala studiestödsnämnden (CSN) får ökade avgiftsintäkter. Avgiftshöjningen förväntas ge ca 100 miljoner kronor per år fr.o.m. 2010. Regeringen föreslår därför att CSN:s anslag minskas i motsvarande mån fr.o.m. 2010.

REGERINGSKANSLIET

Utbildningsdepartementet

10333 Stockholm • tfn växel 08-405 10 00

Ytterligare frågor om faktainnehållet besvaras av Carina Cronsioe, tfn 08-405 46 05 och Robert Modlitba, tfn 08-405 17 76. Fler exemplar av faktabladet kan beställas från Utbildningsdepartementet, tfn 08-405 10 00 eller via regeringens webbplats: www.regeringen.se

Tryckt av Grafisk Service, september 2009. Faktabladet är producerat av Utbildningsdepartementet.
Artikelnr. U09.012